

बृहन्मुंबई पोलीस आयुक्त - यांच्या
आस्थापनेवर वाहतूक शाखेसाठी २ पोलीस
उपआयुक्त व ७ पोलीस शिपायांची पदे
निर्माण करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
गृह विभाग

शासन निर्णय क्रमांक:-टिआरए ०१०३/६६९/प्र.क्र.१०/पोल-८.

मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२. दिनांक:- ८ सप्टेंबर, २००३.

- याचा:- १) पोलीस आयुक्त, बृहन्मुंबई यांचे पत्र क्र.पोआ/कक्ष-२/२ व का/१३५/०३, दि.२४.६.२००३.
२) शासन निर्णय क्रमांक एपीओ २६८१/५४/पोल-३ दिनांक २९/४/१९८१
३) शासन निर्णय क्रमांक एमआयएस ०८८४/भारत सरकार/५६८/विशेष-४, दि.३१.१.८५.
४) शासन निर्णय क्रमांक एपीओ ०१९३/प्र.क्र.८/पोल-३ दिनांक २७/१/१९९३

प्रस्तावना :- मुंबई ही देशाची वित्तीय राजधानी असून महाराष्ट्र राज्याची राजधानी आहे. मुंबई शहराचे औद्योगिकरण फार झपाट्याने होत आहे. तसेच बाहेरून लोकांची व्यापार, उद्योग आणि रोजगारासाठी मोठ्या प्रमाणावर आयक होत आहे. त्यामुळे मुंबई शहराची लोकसंख्या आणि वाहनांच्या संख्येत झपाट्याने वाढ होत आहे. सन १९६२ पूर्वी बृहन्मुंबईची हद्द ही पश्चिमेस माहिम पर्यंत तर पूर्वेस सायन पर्यंत होती. सध्या मुंबई शहराची पश्चिमेस दहिसर पर्यंत तर पूर्वेस मुलूंड आणि मानखुर्द पर्यंत वाढ झाली आहे. त्यामुळे उपनगरात देखील उद्योगधंद्यात वाढ झाली असून वाहतुकीमध्ये मोठ्या प्रमाणात वाढ झाली आहे. उदा. १९५१ साली मुंबई शहरात ८३७ कि.मि. रस्ते होते व त्यामध्ये सन २००२ साली १९०० कि.मि. ची वाढ झालेली आहे. तसेच १९५१ साली ३५००० वाहने होती तर आता ही संख्या १२ लाखांपर्यंत गेलेली आहे. त्यामुळे अपघातामध्ये व वाहतुकीशी निगडित गुन्ह्यांमध्ये वाढ झाली आहे. पूर्वी मुंबई शहरातील उद्योग धंदे तसेच व्यापार हा मोठ्या प्रमाणावर दक्षिण व मध्य मुंबई केंद्रित झाला होता. मात्र आता शहराचा झालेला विकास, लोकसंख्येची वाढ आणि वळणवळणाची उपलब्धता यामुळे मध्य व दक्षिण मुंबई सोडून उपनगरातही उद्योग धंदे, बाजारपेठा, मोठ्या कंपन्यांची कार्यालये यांचे स्थलांतर झाले आहे. त्यामुळे पूर्वी जस फक्त सकाळ ते दुपार पर्यंत उपनगराकडून दक्षिण व मध्य मुंबईकडे व संध्याकाळ नंतर दक्षिण व मध्य मुंबई कडून उपनगराकडे जां मुख्य वाहतुकीचा ओघ असायचा तो राहिलेला नाही. आताच्या परिस्थितीत पूर्ण बृहन्मुंबईच्या परिक्षेत्रात वाहतुकीचा ओघ प्रचंड प्रमाणात वाढला असून त्या अनुषंगाने वाहतूक नियमनाची समस्याही अधिकाधिक गंभीर होत आहे.

२. सध्या वाहतूक विभागात पोलीस सह आयुक्त या दर्जाचे एक पद मंजूर असून पोलीस उपायुक्तांसह २०६ अधिकारी व २१२७ पोलीस कर्मचारी मंजूर आहेत. सध्या कार्यरत असलेले पोलीस उप आयुक्त यांना इतर क्षेत्रीय कामकाजावर परिणामकारक देखरेख व नियंत्रण करणे जिकीरीचे होऊन बसले आहे. या पार्श्वभूमीवर बृहन्मुंबईतील वाहतूक व्यवस्थापन अधिक परिणामकारक होण्यासाठी किमान आणखीन २ पोलीस उप आयुक्तांची पदे निर्माण करण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता

३. वाहतूक विभागात ही दोन पोलीस उप आयुक्तांची पदे निर्माण केल्यास एकूण ३ पदे उपलब्ध होतील त्यांच्या कामाची विभागणी खालीलप्रमाणे करण्यात येईल.

- १) पोलीस उप आयुक्त, वाहतूक (मुख्यालय.)
- २) पोलीस उप आयुक्त, वाहतूक (शहर)
- ३) पोलीस उप आयुक्त, वाहतूक (उपनगर)

शासन निर्णय :- वाहतूक पोलीस शाखेकडे असलेले १ पोलीस उपआयुक्त हे पद अपुरे पडत असल्यामुळे बृहन्मंबई पोलीस आयुक्तालयाच्या आस्थापनेवरील ५ सहायक आयुक्तांची पदे प्रत्यापित करून पोलीस आयुक्त, बृहन्मंबई यांच्या वाहतूक शाखेसाठी पोलीस उप आयुक्तांची २ पदे (वेतनश्रेणी १२०००-३७५-१६५००) व पोलीस शिपायांची ७ पदे (वेतनश्रेणी ३०५०-७५-३९५०-८०-४५९०) निर्माण करण्यास शासन मंजूरी देत आहे. ५ सहाय्यक आयुक्तांची पदे (वेतनश्रेणी ८०००-२७५-१३५००) जी प्रत्यापित करावयाची आहेत त्याचा तपशील पुढील प्रमाणे आहे:-

अ. क्र.	शासन निर्णय क्रमांक व दिनांक	स.पो.आ. ची पदे	सध्या कार्यरत असलेले कार्यालय	प्रत्यापित करावयाची स.पो.आ. ची पदे
१	क्र.एपीओ २६८१/५४/पोल-३, गृह विभाग, दि.२९.४.१९८१	१	४-दक्षिण प्रा.वि. ४-मध्य प्रा.वि. १-पूर्व प्रा.वि.	१-दक्षिण प्रा.वि. १-मध्य प्रा.वि. १-पूर्व प्रा.वि.
२	क्र.एसएसए ०८८४/भारत सरकार/५६८/विशेष-४, गृह विभाग, दि.३१.१.८५	३	३ पश्चिम प्रा.वि.	१-पश्चिम प्रा.वि.
३	क्र.एपीओ ०१९३/प्र.क्र.८/पोल-३, दि.२७.१.९३, दि.८.२.९३.	२	२-उत्तर प्रा.वि.	१-उत्तर प्रा.वि.
				एकूण पदे ५

२. यासाठी होणारा खर्च "मागणी क्र.बी-१, २०५५ पोलीस, १०८, राज्य मुख्यालय, पोलीस (०२) शहर पोलीस (०२)(०१)" या लेखाशीर्षाखाली टाकून तो सन २००३-२००४ या व प्रतिवर्षाच्या मंजूर अनुदानातून भागविण्यात यावा.

३. हा शासन निर्णय वित्त विभागाच्या सहमतीने व त्या विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र.सीआर ५३५/०३/व्यय-७/वित्तीय सुधारणा -१, दि.१.९.२००३ ला अनुसरून निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(एस. एस. इनामदार)
कार्यासन अधिकारी, गृह विभाग

ति.

पोलीस आयुक्त, बृहन्मंबई.

महालेखापाल-१ (लेखा व अनुज्ञेयता/लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र, मुंबई.

अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.

निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई.

वित्त विभाग, (व्यय-८), मंत्रालय, मुंबई.

नियड नस्ती, पोल-८, गृह विभाग.